

LOBBYING AND THE EU POLICY MAKING**Camelia Nistor, PhD Candidate, "Babeş-Bolyai" University of Cluj-Napoca**

Abstract: Transparency in the lobbying process remains a delicate and intensely debated issue by both researchers and experts in the field. In a democratic society, it is natural and healthy that political / governmental decisions should be taken not as a pure result of the negotiations between decision makers, but as the result of a constructive dialogue between governmental and non-governmental actors (the last ones consisting of stakeholders who take attitude, through concrete actions, in the decision-making process). This article aims to outline the evolution of the EU lobbying regulation - from an unregulated lobby to a relatively regulated lobby, afterwards a better regulated one – in a more mature, institutionalized manner. The author analyzes the major initiatives led by the European institutions in this sense, as well as by a number of relevant non-governmental actors. The conclusions of the material will emphasize a set of current challenges that the phenomenon of lobbying regulation faces since there are a number of steps that should be still performed for EU lobbying to be regulated in an optimal manner.

Keywords: lobbying, regulation, transparency, EU institutions, European Union

« Întrebările ‘dacă’ și ‘cum’ instituțiile europene ar trebui să își structureze relațiile cu organizațiile de interese și să își sporească gradul de transparență sunt discutate de două decenii »¹. În acest context, transparența « se referă la ușurința cu care publicul poate monitoriza nu doar guvernul în legătură cu activitatea sa, dar și care anume dintre grupurile de interese private încearcă să influențeze statul atunci când sunt formulate politici publice »². Reglementările în domeniul lobbyului se justifică în măsura în care, astfel, pe de o parte, « pot fi controlate acțiunile funcționarilor guvernamentali și, pe de o altă parte, se poate promova transparența acțiunilor derulate de lobbyiști »³. « Din moment ce factorii decizionali din cadrul arenei politice trebuie să știe cu ale cui interese se confruntă, atât transparența organizațiilor de lobby, cât și cea a lobbyiștilor este imperativă »⁴. Conceptul de ‘reglementare a lobbyștilor’ « se referă la ideea că sistemele politice au stabilit ‘reguli’ pe care grupurile de lobby trebuie să le urmeze atunci când încearcă să influențeze funcționari publici și natura rezultatelor politicilor publice. Ideea de ‘trebuie să urmeze’ este semnificativă (...) : nu e vorba, pur și simplu, despre a respecta, în mod voluntar, sugestiile făcute de către sistemul politic (...). Reglementările stabilesc un *cadru legal* și reprezintă un set de reguli codificate și formale, votate de parlament și devenite lege, iar acestea trebuie respectate »⁵.

Cu toate că aspectele pozitive ale reglementărilor la nivelul fenomenului de lobby sunt recunoscute de o varietate de autori ori specialiști în această arie de activitate, până în momentul de față, există doar nouă sisteme politice, în spațiul democratic global, cu reguli de

¹ Heiko Kretschmer, Hans-Jorg Schmedes, *Enhancing Transparency in EU Lobbying? How the European Commission's Lack of Courage and Determination Impedes Substantial Progress, EU Lobbying*, http://library.fes.de/pdf-files/ipg/ipg-2010-1/08_kretschmerschmedes_us.pdf, 2010, p II4

² Raj Chari, John Hogan et al., *Regulating Lobbying: a global comparison*, Palgrave Macmillan, Manchester University Press, p.6

³ *Ibidem*.

⁴ Heiko Kretschmer, Hans-Jorg Schmedes, *op. cit.*, p. II2

⁵ *Ibidem*.

lobby încorporate : Australia, Canada, Uniunea Europeană, Germania, Ungaria, Lituania, Polonia, Taiwan și Statele Unite⁶. În Statele Unite au fost introduse reglementări în domeniul lobbyului în 1946. A urmat Germania, cinci ani mai târziu, Canada, ceva mai apoi, prin 1989, Parlamentul European, în 1996, Ungaria, Lituania, Polonia ori Taiwan constituindu-și astfel de sisteme de reglementare în jurul anului 2000⁷. Comisia Europeană, nu a avut, până de curând, reguli formale de lobby, iar Consiliul nu are nici acum. La fel cum state cu economii importante și cu o populație mare, precum Japonia ori India, nu au, nici ele, asemenea reglementări în domeniu.

La data de 23 iunie 2011, Comisia și Parlamentul European își lansau Registrul de Transparență Comun “care să ofere mai multe informații decât până acum cu privire la cei care încearcă să influențeze politica europeană »⁸. Noul registru îl înlocuiește pe cel instituit de Comisie, în 2008, și pe cel al Parlamentului, din 1996. « Sfera de acoperire a registrului se va extinde dincolo de grupurile de interese tradiționale pentru a include firme de avocatură, ONG-uri, grupuri de reflecție – altfel spus, orice organizație sau persoană care desfășoară activități independente implicată în procesul de influențare a elaborării și punerii în aplicare a politicilor UE. Acesta este un pas important pentru îndeplinirea obiectivului UE privind o democrație mai participativă »⁹.

Pentru vicepreședintele Comisiei Europene, Maroš Šefčovič, lansarea acestui registru semnifica « o veste bună pentru transparența procesului de elaborare a politicilor în Europa (...). Toți cei care nu sunt în registru vor trebui să explice de ce nu pot fi transparentți - și se vor confrunta cu dificultăți sporite în munca lor de zi cu zi, din cauza faptului că nu sunt înregistrați, în special în conformitate cu cerințele Parlamentului European »¹⁰. Diana Wallis, vicepreședinte al Parlamentului European, spunea că registruul “ne va ajuta să insuflăm Bruxelles-ului o cultură mai solidă a transparenței (...). Până în prezent, au existat anumite confuzii, ceea ce nu mai este cazul acum: există un singur registru, deci un singur loc în care o entitate se poate înregistra”¹¹. Înregistrarea lobbyiștilor nu este însă obligatorie, ci are caracter voluntar, conform inițiativei semnate de către cele două instituții europene. “Cu toate acestea, eurodeputații au decis ca pentru lobbyiștii care doresc să aibă acces în incinta Parlamentului, înregistrarea va fi, într-adevăr, obligatorie”¹². “Succesul oricărui model de înregistrare a lobby-ului se bazează pe înregistrarea clar definită și obligatorie, pe cereri de divulgare de informații, incluzând posibilitatea de efectuare de reclamații directe și existența de mecanisme de sancționare »¹³. Așadar, la nivelul Uniunii Europene, prima instituție care a deținut un registru de lobby pe care toți lobbyiștii trebuiau să îl semneze a fost Parlamentul European, începând din 1996. În cazul Comisiei, inițial, a fost adoptat un registru voluntar, în iunie 2008. La nivelul Consiliului de Miniștri, nu există încă o legislație în vigoare referitor la lobby. După cum sublinia Chari, situația se prezenta astfel prin 2008 : « cele două puteri

⁶ Raj Chari, John Hogan et al, *op. cit.*, p.8

⁷ *Ibidem.*

⁸ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-773_ro.htm, accesat la 26 septembrie 2013

⁹ *Ibidem.*

¹⁰ *Ibidem.*

¹¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-773_ro.htm, accesat la 26 septembrie 2013

¹² <http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20110510IPR19128/html/MEPs-back-joint-Parliament-Commission-register-of-lobbyists>, accesat la 26 septembrie 2013

¹³ *Ibidem.*

principale de la nivelul UE nu au stabilit reglementări în privința lobbyului (...), iar legislația în vigoare în cadrul Parlamentului este relativ neînsemnată »¹⁴.

Rațiunea care a condus la întocmirea unui registru obligatoriu pe care lobbyiștii urmau să fie obligați să îl semneze la Parlamentul European are la bază faptul că, prin anii '80-'90, "foloase bănești erau oferite, de către grupuri de interese, unora dintre asistenții eurodeputaților, iar o parte dintre eurodeputați acționau, ei înșiși, precum reprezentanți ai intereselor »¹⁵. Drept urmare, pe la începutul anilor '90, au fost lansate primele tentative de stabilire a unor standarde minimale care să limpezească această situație. Cu toate acestea, « progresele înregistrate au fost mărunte, datorită perioadei de alegeri din 1994, precum și datorită incapacității Parlamentului European să cadă de acord asupra semnificației precise a unor termeni-cheie, ca 'lobby' sau 'lobbyist' »¹⁶. După cum remarcă Chari, « din definiția pe care Parlamentul European o oferă conceptului de 'lobbyist', nu apare vreo precizare explicită cu privire la intenția grupurilor de interese de a 'influența' instituțiile cu scopul de a obține rezultate ce ar fi în favoarea lor (...), ci doar că importanța lobbyiștilor constă în informația și expertiza pe care aceștia o pot prezenta instituțiilor »¹⁷.

În ciuda faptului că, dintre instituțiile europene, Comisia este considerată a fi « 'zona arzătoare' a activității de lobby în UE, cu un rol proeminent îndeosebi în procesul de formulare a politicilor »¹⁸, registrul pentru lobbyiști pe care l-a introdus în 2008 a fost unul cu caracter voluntar. Serii întregi de dezbateri cu privire la necesitatea înființării unui registru au avut loc de prin '90 încoace. În 1992, Comisia sublinia nevoia unui « 'dialog deschis și structurat cu grupurile de interese', iar, aproape zece ani mai târziu, sub Comisia Prodi, Cartea Albă din 2001 menționa că sunt necesare deschiderea și transparența în guvern »¹⁹. Ca răspuns la Cartea Albă, a fost stabilit un organism, CONECCS (Consultare, Comisia Europeană și Societatea Civilă), ce funcționa ca o bază de date cu caracter voluntar, în care organizațiile societății civile puteau să semneze cu scopul de a oferi un plus de informație legat de procesul consultativ coordonat de către Comisie. Cu toate acestea, « CONECCS a fost privit ca un mecanism destul de ne semnificativ, întrucât nu exista obligativitatea semnării, a înregistrării în această bază de date și, deci, nu se punea problema vreunei modalități de a penaliza neînregistrarea »²⁰. « Mai puțin de 7% dintre lobbyiștii din Bruxelles (adică, mai puțin de 1000 dintre cei 15000, conform estimărilor) s-au înregistrat în acest sistem voluntar »²¹. În cele din urmă, baza de date CONECCS a fost închisă, Comisia pregătind deja, la acel moment, un registru voluntar formal pentru grupurile de interese. În Cartea Verde, publicată în mai 2006, Comisia a precizat că « un sistem credibil pentru o mai mare transparență în UE ar consta într-un sistem de înregistrare voluntară și în măsuri sporite de reglementare a conduitei lobbyiștilor, măsuri stabilite de către chiar aceștia. În condițiile date, înscrierea voluntară a fost privită drept o variantă mai bună decât cea obligatorie,

¹⁴ Raj Chari, John Hogan et al, *op. cit.*, p. 51

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ *Ibidem*, p. 52

¹⁸ Elke Cronenberg, *An Insider in Brussels: Lobbyists Reshape the European Union*, 18 September, www.corpwatch.org/article.php?id=14119

¹⁹ Raj Chari, John Hogan et al, *op. cit.*, p.55

²⁰ *Ibidem*.

²¹ Jamie Smyth, *EU Proposes Voluntary Registration for Lobbyists*, Irish Times, 4 May

deoarece se susținea că această variantă, din urmă, ar cere mai mult timp până la intrarea în forță»²². La data de 21 martie 2007, Comisia a aprobat ideea stabilirii unui asemenea registru voluntar pentru înscrierea tuturor reprezentanților de interese, angajați în procesul de influențare a deciziilor luate în instituțiile europene, registrul urmând să intre în vigoare în iunie 2008. Chiar dacă grupurilor de interese care doreau să semneze registrul li se cereau anumite informații precise, înscrierea însăși rămânea totuși complet voluntară, aleatorie, spre deosebire de măsurile existente deja, pe atunci, la Parlamentul European sau în statele amintite mai devreme, acolo unde semnarea unui registru de acest fel este obligatorie.

Întrebarea ridicată la acel moment a fost ‘de ce acest registru al Comisiei este unul voluntar și nu obligatoriu’. Comisia a precizat că « un registru obligatoriu ar solicita legislație în acest sens, care ar conduce, în mod inevitabil, la o îngustare a definiției grupurilor de interese (...). La un an de la lansarea acestei inițiative, se vor face evaluări, urmărindu-se mai ales participativitatea înregistrată ; dacă aceasta se va dovedi a fi fost nesatisfăcătoare, va fi luată în considerare varianta unui sistem de înregistrare obligatorie »²³. La data de 12 decembrie 2008, lobbyiștii înregistrați în acest sistem voluntar al Comisiei erau în număr de 657, constituind « o mică parte dintre miile de lobbyști care abordează Comisia zilnic. Este o cifră care păleşte în raport cu cele 4500 de persoane ori organizații regăsite în registrul Parlamentului European »²⁴.

În acel context, specialiștii se arătau îngrijorați cu privire la măsura în care eforturile Comisiei și ale Parlamentului se vor dovedi suficiente « pentru a face ca procesul legislativ să fie mai transparent și pentru a evita derapaje ale unora dintre lobbyiști »²⁵. Opiniile referitor la necesitatea înregistrării grupurilor de interese care conduc acțiuni de lobby în instituțiile europene se deosebeau chiar și în rândul grupurilor însele. « Unii actori se găsesc clar în favoarea unui registru obligatoriu, iar alții preferă sistemul facultativ de autoreglementare »²⁶. Chestiunea delicată rămânea sancțiunea în cazul nerespectării regulilor deontologice aplicate în domeniul lobbyului. « În cadrul unui regim facultativ, cea mai gravă sancțiune este radierea registrului ; radierea atinge credibilitatea grupului de interese și poate să îi pună munca în dificultate, totuși acestea neîmpiedicându-l să își exercite activitatea și pe mai departe (...) ; în lipsa unui temei juridic, sancțiunile vor rămâne, deci, doar de natură morală »²⁷.

Vehementă a fost, din start, poziția ALTER-EU (*the Alliance for Lobbying Transparency and Ethics Regulation*) : « Nu doar că registrul voluntar al Comisiei este un eșec, din cauza ratei scăzute de lobbyiști de a se conforma regulilor impuse – mai puțin de 25% -, dar există și probleme foarte grave în ceea ce privește calitatea datelor puse la dispoziție de către cei care s-au înregistrat (...). Aceasta este o situație inacceptabilă, iar Comisia trebuie să acționeze rapid și în mod decisiv pentru a o remedia, altfel, întregul proces al Inițiativei europene în materie de transparență, angrenată pentru restaurarea încrederii în

²² *Ibidem*.

²³ Raj Chari, John Hogan et al, *op. cit.*, p.57

²⁴ *Ibidem*, p. 58

²⁵ Marine Oddo, *Une nouvelle réglementation des lobbies à Bruxelles*, în *Revue du Marché commun et de l'Union européenne* 2009, n. 524, janvier, p. 64

²⁶ *Ibidem*, p. 67

²⁷ *Ibidem*.

instituțiile europene, va fi văzut ca un joc cosmetizat »²⁸. Prin urmare, ALTER-EU susținea și solicita, încă de prin 2009, dezvoltarea unui sistem de înregistrare obligatoriu care să îl înlocuiască pe cel voluntar. La 23 iunie 2012, adică un an mai târziu de la lansarea Registrului de Transparență Comun, 5150 de grupuri de interese erau înscrise la Parlament sau la Comisie, Consiliul Uniunii Europene “luând în calcul posibilitatea de a se alătura”²⁹ inițiativei celor două instituții europene, în acest sens. Numărul celor înscriși a crescut pe parcurs, atingându-se cifra de 5431, la data de 22 octombrie 2012, dintre care aproape jumătate (48 %) s-au înscris ca lobbyiști *in-house* și asociații profesionale, iar 28 % ca ONG-uri.³⁰

În raportul întocmit de către Comisie, în noiembrie 2012, este subliniat că a fost realizată “cu succes trecerea de la cele două registre anterioare, fără să fie semnalată o scădere a numărului celor înscriși”³¹. Pentru mai departe, se au în vedere aspecte precum: “ameliorări ale calității conținutului registrului, o strictă înăsprire a regulilor, extinderea numărului de înscriși pe baza eforturilor sporite ce urmează a fi depuse în zona comunicării externe, încurajarea utilizării active a sistemului de către personalul și membrii ambelor instituții prin punerea la dispoziția acestora de instrucțiuni cu referire la registru, încurajarea altor organe și agenții europene să îl utilizeze, precum și clarificări și îndrumări sporite pentru cei care se înscriu cu privire la modalitatea în care să ofere informația necesară”³². Raportul mai atrage atenția și asupra “posibilității unei formule ad hoc, derogative sau excepționale în cazul firmelor de avocatură și al consultanțelor care doresc să se înscrie dar sunt preocupate de statutul de confidențialitate al clienților”³³. În ceea ce privește interacțiunea instituțiilor europene cu grupurile de interese, “cetățenii au dreptul să se aștepte ca acest proces să fie transparent și să aibă loc în acord cu legea, precum și respectându-se principiile etice, evitându-se presiunea inoportună, accesul nelegitim sau privilegiat la informații ori la factorii de decizie. Acesta este motivul pentru care a fost înființat Registrul Transparenței: oferă cetățenilor acces direct și unic la informații cu privire la cine este implicat în activități cu scopul de a influența procesul decizional al Uniunii Europene, ce interese sunt urmărite și care este nivelul resurselor investite în aceste activități. Oferă un cod de conduită unic ce leagă toate organizațiile și persoanele fizice autorizate, dintre cele care acceptă să ‘jocă după reguli’, respectând pe deplin principiile etice”³⁴.

Pentru a se înscrie în Registrul de Transparență Comun, grupurile de interese trebuie să furnizeze următoarele informații și să respecte următoarele reguli impuse:

- să se identifice prin punerea la dispoziție a numelui lobbyistului și denumirii entității pentru care acesta lucrează ori pe care o reprezintă; să își declare interesele, scopurile sau obiectivele promovate și, unde e cazul, să specifice clienții pe care îi reprezintă;

²⁸ Alliance for Lobbying Transparency and Ethics Regulation (ALTER-EU), *The Commission’s Lobby Register One Year On: Success or Failure?*, June 2009, p. 30

²⁹ <http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20120625IPR47616/html/EU-Transparency-Register-over-5000-interest-groups-sign-up-in-first-year>, accesat la 26 septembrie 2013

³⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1265_en.htm, accesat la 26 septembrie 2013

³¹ *Ibidem*.

³² *Ibidem*.

³³ *Ibidem*.

³⁴ <http://ec.europa.eu/transparencyregister/info/about-register/whyTransparencyRegister.do?locale=en> accesat la 26 septembrie 2013

- să nu obțină sau să încerce să obțină informații ori decizii în mod necinstit sau prin folosirea de presiune inoportună ori a unui comportament neadecvat;
- să nu pretindă vreo relație formală cu Uniunea Europeană (UE) sau cu oricare dintre instituțiile acesteia în raporturile cu terțe părți, respectiv să nu inducă în eroare terțe părți, funcționari sau alt tip de personal al UE;
- să se asigure că informația pe care o oferă în momentul înregistrării, iar, mai apoi, în cadrul activităților ce vizează Registrul, este completă, actualizată și nu induce în eroare;
- să nu vândă unor terțe părți copii ale documentelor obținute din oricare instituție europeană;
- să nu îndemne membri ai instituțiilor europene, funcționari sau alt tip de personal al UE ori asistenți sau stagiați ai acelor membri să contravină regulilor sau standardelor comportamentale ce se aplică în cazul lor;
- dacă vor angaja foști funcționari sau alt tip de personal al UE, asistenți ori stagiați ai membrilor instituțiilor europene, atunci vor trebui să respecte obligația pe care acești angajați o au, aceea de a rămâne fideli regulilor și cerințelor de confidențialitate ce se aplică în cazul lor;
- să observe orice reguli care se formulează cu referire la drepturile și responsabilitățile foștilor membri ai Parlamentului European și ai Comisiei Europene³⁵.

Coordonarea și supravegherea acestui sistem sunt asigurate de către Secretariatul Comun al Registrului de Transparență, constituit din Secretariatul General al Comisiei Europene și al Parlamentului European. Secretariatul Comun este format dintr-un grup de funcționari ai Comisiei și Parlamentului, sub coordonarea unui șef de unitate din cadrul Secretariatului General al Comisiei. Rolul fundamental al Secretariatului Comun este implementarea de măsuri care să contribuie la calitatea conținutului Registrului.³⁶ Există o serie de instituții sau organisme cărora nu li se solicită înscrierea în Registrul Comun de Transparență. Lista cuprinde: biserici și comunități religioase, partide politice, autorități locale, regionale și municipale, cu amendamentul că reprezentanțe, organisme legale ori rețele create să reprezinte aceste trei categorii menționate pe dinaintea instituțiilor europene trebuie să se înscrie. Guvernele statelor membre, organizații interguvernamentale internaționale, precum și misiunile diplomatice ale acestora nu trebuie să se înscrie în registru.

În ceea ce privește rețelele, platformele sau alte forme de activitate colectivă fără statut legal sau personalitate juridică, dar care constituie de facto o sursă de influență organizată, fiind implicate în activități care se află în raza de acțiune a registrului, trebuie să se înscrie.³⁷ Dacă o entitate violează codul de conduită, “poate să fie temporar suspendată din registru, exclusă în cazul nerespectării acestuia în mod grav sau persistent; poate să îi fie retrasă legitimația de acces în cadrul Parlamentului European”³⁸. În ciuda acestui pas înainte făcut de către Parlament și Comisie, chestiunea necesității creării unui registru de lobby cu caracter obligatoriu rămâne deschisă și intens dezbătută. Încă de la momentul lansării Inițiativei

³⁵ <http://ec.europa.eu/transparencyregister/info/about-register/whyTransparencyRegister.do?locale=en> accesat la 26 septembrie 2013

³⁶ *Ibidem*.

³⁷ <http://ec.europa.eu/transparencyregister/info/about-register/whyTransparencyRegister.do?locale=en> accesat la 26 septembrie 2013

³⁸ <http://www.euractiv.com/pa/council-ready-join-eu-transparen-news-505920>, accesat la 27 septembrie.

europene în materie de transparență, în 2005, ALTER-EU (*the Alliance for Lobbying Transparency and Ethics Regulation*) a promovat puternic transparența și etica în procesul de lobby, respectiv introducerea unor reguli cu caracter obligatoriu în această privință. Temerea principală era că un registru voluntar nu va reuși “să acopere întregul peisaj al reprezentanților de interese europene într-un mod cât mai comprehensibil cu putință (...) sau să asigure că factorii de decizie și publicul general pot să identifice și să evalueze forța din spatele celor mai importante activități de lobby”³⁹. Dacă, inițial, EPACA (*the European Public Affairs Consultancies Association*) și SEAP (*the Society for European Affairs Professionals*) s-au opus îndelung obligativității înscrierii grupurilor de interese într-un asemenea registru, favorizând sistemul bazat pe ‘reglementare proprie’, coduri de conduită cu caracter voluntar, respectiv înscrierea voluntară în registru, azi preferă, la rândul lor, sistemul de înscriere obligatorie.⁴⁰ “În lipsa unor reguli referitoare la transparența și etica lobbyului, influența lobbyiștilor din mediul corporatist la adresa procesului de realizare a politicilor publice la nivelul UE a rămas, în mod masiv, departe de văzul public. Influența oferită lobbyiștilor din mediul corporatist determină griji severe legat de imparțialitatea procesului decizional comunitar și de principiile democratice ale acestuia”⁴¹.

Stabilirea Registrului Comun de Transparență a atras numeroase reacții din partea organizațiilor direct vizate de această decizie. De pildă, Jana Mittermaier, coordonatoarea Transparency International Brussels, percepe registrul ca pe “încă un pas înspre direcția cea bună (...), ceea ce încurajează Comisia Europeană și Parlamentul European să mai facă încă pași înainte”⁴², în acest sens. “Ne așteptăm ca noul registru să optimizeze accesul către funcționarii Comisiei și eurodeputați”⁴³, spune Richard Linning, președinte al International Public Relations Association (IPRA). Erik Wesselius, de la Corporate Europe Observatory, exprimă poziția ALTER-EU: “întâmpinăm în mod pozitiv ameliorările noului registru al Comisiei și Parlamentului. Dar registrul transparenței nu se află la înălțimea numelui pe care îl poartă - este decisiv ca registrul să fie, în mod continuu, consolidat. Precum susține și Parlamentul European, un registru obligatoriu ar trebui să rămână obiectivul pe termen lung”⁴⁴. Sau, nu în ultimul rând, Paul de Clerck, reprezentând Friends of the Earth Europe, subliniază că “transparența nu ar trebui să fie niciodată opțională. Dacă datele furnizate nu prezintă încredere, nu va avea sens să îl numești ‘registru al transparenței’. Transmitem un îndemn înspre Comisie și Parlament să înceapă să aducă îmbunătățiri acestui nou sistem comun cât mai repede cu putință”⁴⁵.

Consiliul de Miniștri s-a arătat mereu rezervat în ceea ce privește alăturarea la celelalte două instituții europene, în cadrul registrului de transparență. Fostul președinte al Parlamentului European, Hans-Gert Poettering, a solicitat, în scris, sprijinul Consiliului de Miniștri pentru a se alătura grupului de lucru al Parlamentului și Comisiei în vederea realizării Registrului Comun de Transparență, “însă Comitetul Reprezentanțelor Permanente ale

³⁹ <http://www.alter-eu.org/fr/about/coalition>, accesat la 27 septembrie 2013

⁴⁰ *Ibidem.*

⁴¹ *Ibidem.*

⁴² <http://www.euractiv.com/pa/council-ready-join-eu-transparen-news-505920>, accesat la 27 septembrie 2013

⁴³ *Ibidem.*

⁴⁴ *Ibidem.*

⁴⁵ *Ibidem.*

Consiliului a respins ideea ca fiind ‘nepotrivită’⁴⁶. Într-o scrisoare adresată lui Poettering, Consiliul preciza că întâmpină în mod pozitiv ‘eforturile Parlamentului și ale Comisiei de a lua în considerare chestiunea transparenței și a responsabilității în relația cu lobbyștii (...)’. Acesta este, în mod cert, un lucru de interes pentru cetățenii europeni și care îi preocupă (...). Fenomenul de lobby este de o mai mică relevanță pentru Consiliu decât pentru Parlament sau Comisie. Consiliul consideră că, pentru moment, nu este potrivit să se implice într-un astfel de exercițiu’⁴⁷.

Răspunsul Consiliului a fost catalogat drept ‘totalmente inacceptabil’ de către Monica Frassoni, eurodeputat la acea vreme, susținătoare a campaniei pentru proiectul ce viza transparența în relația dintre grupurile de interese și instituțiile europene. ‘Să sugerezi că Reprezentanțele statelor membre nu sunt pe atât de expuse fenomenului de lobby pe cât sunt eurodeputații sau funcționarii Comisiei este greșit și, pur și simplu, neadevărat. Sunt la fel de expuși ca și noi, ceilalți (...). Dintr-un motiv sau altul, Consiliul pare să se considere deasupra acestei chestiuni și deasupra nevoii de transparență deplină (...)’⁴⁸. Erik Wesselius (ALTER-EU) spune că reacția Consiliului este ‘foarte dezamăgitoare, dar nu complet surprinzătoare. Noi preferăm un registru comun care să cuprindă toate instituțiile, dar ceea ce este important deocamdată e că Parlamentul și Comisia merg mai departe cu această propunere și să sperăm că și Consiliul se va alătura mai încolo’⁴⁹. Un alt fost președinte al Parlamentului European, Jerzy Buzek, și-a exprimat, la rândul său, speranța și încurajarea ca și ‘Consiliul să ni se alătore pentru a oferi o mai mare transparență pentru public și grupurile de interese’⁵⁰. Pentru întâia dată, în iunie 2012, Consiliul a trimis un observator la una dintre întrunirile Secretariatului Comun al Registrului⁵¹. În noiembrie 2013, la nivelul Uniunii, a fost realizată o revizuire cu privire la activitatea de lobby derulată la Bruxelles, în speță, cu privire la condițiile prevăzute de registrul transparenței, în acest sens. Mai precis, se are în vedere propunerea de noi modalități de sancționare a grupurilor de interese care refuză să dezvăluie informații privitor la actele de lobby pe care le conduc în raport cu instituțiile europene. Un grup de lucru comun al Parlamentului European și al Comisiei au în vedere finalizarea revizuirii registrului până la sfârșitul lunii decembrie 2013, urmând ca, pe 21 aprilie 2014, recomandările să fie supuse procesului de aprobare în cadrul Parlamentului European.⁵² « Revizuirea se va concentra asupra recomandărilor care să permită instituțiilor UE să facă presiuni politice asupra organizațiilor de lobby (...). Organizațiile neînregistrate vor avea acces restricționat în cadrul clădirilor instituțiilor europene, în timp ce lobbyștii înregistrați vor avea beneficii neoficiale precum accesul facilitat la reuniuni cu experți, comisari sau alți funcționari ».⁵³

⁴⁶ <http://corporateeurope.org/coverage/eu-council-rejects-joint-transparency-initiative-wwwtheparliamentcom-reports>, accesat la 28 septembrie, 2013

⁴⁷ *Ibidem*.

⁴⁸ <http://corporateeurope.org/coverage/eu-council-rejects-joint-transparency-initiative-wwwtheparliamentcom-reports>, accesat la 28 septembrie, 2013

⁴⁹ *Ibidem*.

⁵⁰ <http://www.euractiv.com/pa/council-ready-join-eu-transparen-news-505920>

⁵¹ <http://www.europeanvoice.com/article/imported/council-at-lobby-register-meeting/74640.aspx>, accesat la 27 septembrie 2013

⁵² <http://www.euractiv.com/pa/review-lobby-database-life-diffi-news-531807>, accesat la 20 noiembrie 2013

⁵³ *Ibidem*.

Concluzii

Transparența în cadrul procesului de formulare a politicilor publice, respectiv în cadrul procesului decizional are un rol aparte, atât pentru grupurile de interese, cât și pentru factorii decizionali. Altfel spus, într-o societate democratică, transparența trebuie să fie respectată și încurajată de către actorii guvernamentali și de către cei non-guvernamentali, deopotrivă. Există o serie de provocări majore acum : în ce măsură Registrul Comun de Transparență se va dovedi a fi eficient în forma sa actuală, adică solicitând înscrierea pur voluntară a grupurilor de interese, în ce măsură Consiliul de Miniștri se va alătura efectiv inițiativei Parlamentului și Comisiei în cadrul acestui Registru (cu atât mai mult dată fiind intenția exprimată de către Consiliu de ‘a lua în considerare’, la un moment dat, acest lucru), respectiv în ce măsură se va decide ca înscrierea în Registrul Comun al Transparenței să devină obligatorie sau, din contră, să se efectueze, și pe mai departe, în mod exclusiv voluntar, precum în prezent.

BIBLIOGRAFIE:

Chari, R., Hogan, J., et al., *Regulating Lobbying: a global comparison*, Palgrave Macmillan, Manchester University Press

Cronenberg, E., *An Insider in Brussels: Lobbyists Reshape the European Union*, September, www.corpwatch.org/article.php?id=14119

Kretschmer, H., Schmedes, H.-J. *Enhancing Transparency in EU Lobbying? How the European Commission's Lack of Courage and Determination Impedes Substantial Progress*, *EU Lobbying*,

http://library.fes.de/pdf-files/ipg/ipg-2010-1/08_kretschmerschmedes_us.pdf, 2010

Smyth, J., *EU Proposes Voluntary Registration for Lobbyists*, Irish Times, 4 May

Oddo, M. *Une nouvelle réglementation des lobbies à Bruxelles*, în *Revue du Marché commun et de l'Union européenne* 2009, n. 524, janvier

Alliance for Lobbying Transparency and Ethics Regulation (ALTER-EU), *The Commission's Lobby Register One Year On: Success or Failure?*, June 2009

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-773_ro.htm, accesat la 26 septembrie 2013

<http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20110510IPR19128/html/MEPs-back-joint-Parliament-Commission-register-of-lobbyists>, accesat la 26 septembrie 2013

<http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20120625IPR47616/html/EU-Transparency-Register-over-5000-interest-groups-sign-up-in-first-year>, accesat la 26 septembrie 2013

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1265_en.htm, accesat la 26 septembrie 2013

<http://ec.europa.eu/transparencyregister/info/about>

[register/whyTransparencyRegister.do?locale=en](http://ec.europa.eu/transparencyregister/info/about) accesat la 26 septembrie 2013

<http://www.euractiv.com/pa/council-ready-join-eu-transparen-news-505920>, accesat la 27 septembrie.

<http://www.alter-eu.org/fr/about/coalition>, accesat la 27 septembrie 2013